

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/391/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114224574
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114224574.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu R. E., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v H. na ul. XX. F. XXX, právne zast. JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, so sídlom v Prešove na ul. Masarykovej č. 2, proti žalovanej Q. T., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v U. F. Q. na ul. J. č. XXX/XX, o zaplatenie 1.630,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 21.09.2015 č.k. 9C 263/2014-68 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Ďalej vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej sa ich náhrada nepriznáva.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa od žalovanej domáha zaplatenia sumy 1.630,- eur s prísl. z titulu neuhradenia dvoch pôžičiek poskytnutých v čase, keď boli partnermi a bývali spolu v rodinnom dome nachádzajúcom sa v podielovom spoluvlastníctve žalovanej. Zmluvou o pôžičke zo dňa 03.01.2012 mala byť žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 800,- eur za účelom úhrady nedoplatku za plyn voči SPP, a.s. Žalovaná sa zaviazala poskytnutú čiastku vrátiť v mesačných splátkach vo výške 70,- eur počnúc mesiacom február roku 2012. Ďalšia suma 1.000,- eur mala byť poskytnutá žalovanej zmluvou o pôžičke zo dňa 27.12.2012. Túto čiastku žalovaná nevyhnutne potrebovala na úhradu dlhu voči tretej osobe. Pôžičku sa žalovaná zaviazala vrátiť v momente, keď bude mať k dispozícii potrebné peňažné prostriedky, najneskôr však do konca roka 2013. Vo februári roku 2012 uhradila matka žalovanej sumu vo výške 70,- eur a v marci roku 2012 sumu vo výške 100,- eur. Zvyšných 1.630,- eur žalovaná uznala, ale žalobcovi do dnešného dňa neuhradila. Na pojednávaní konanom dňa 22.06.2015 žalobca poukázal na to, že prvú pôžičku vo výške 800,- eur poskytol žalovanej, jej sestre a matke, nakoľko všetky tri sú spoluvlastníkmi rodinného domu, v ktorom spolu so žalovanou býval. Peniaze boli požičané týmito trom osobám a odovzdané do rúk žalovanej. Pokiaľ ide o druhú pôžičku v sume 1.000,- eur, peniaze mal z predaja auta. Spolu so žalovanou boli v bazáre v P., kde predal svoje auto a následne jej poskytol sumu 1.000,- eur v dvoch 500-eurových bankovkách, pretože žalovaná uviedla, že má dlh voči tretej osobe. Vo vzťahu k poskytnutej sume vo výške 800,- eur dodal, že išlo o pôžičku pre žalovanú, jej matku a sestru, ale dohoda o splácaní bola uzatvorená iba s matkou žalovanej.

Žalovaná na pojednávaní konanom dňa 22.06.2015 potvrdila prevzatie sumy 800,- eur, avšak tieto peniaze jej žalobca odovzdal dobrovoľne s tým, že chce pomôcť vediať v akej je žalovaná nepriaznivej finančnej situácii. Už vtedy žalobcovi priamo povedala, že peniaze mu žiadnym spôsobom nemá z čoho

vrátiť, na čo žalobca uviedol, že to nedáva ako pôžičku, ale ako pomoc a nežiada vrátenie. Čo sa týka sumy 1.000,- eur, aj pri tejto čiastke poprela, že išlo o pôžičku. Skutočne bola prítomná, keď žalobca predal v bazáre v P. vozidlo a dal jej nejaké peniaze. Nevie presne koľko to bolo, avšak o sumu 1.000,- eur nešlo. Pri odovzdávaní peňazí jej žalobca povedal, že je to pomoc za účelom riešenia finančných problémov a o pôžičke nič vravené nebolo. Do októbra roku 2013, kedy žalobca a žalovaná tvorili pár, žalobca vrátenie peňazí nežiadal. Vrátenia peňazí sa začal domáhať až v čase, keď sa rozišli.

Poskytnutie pôžičiek žalovanej zo strany žalobcu nepotvrdili ani na pojednávaní konanom dňa 21.09.2015 vypočuté svedkyne, matka žalovanej L. E. a sestra žalovanej J. E.. Rovnako z telefonického rozhovoru účastníkov konania prehratého na pojednávaní konanom dňa 22.06.2015 žiadnym spôsobom nevyplyva, aby žalovaná potvrdzovala slová žalobcu o poskytnutí dvoch pôžičiek.

Ust. § 101 a § 120 ods. 1 O.s.p. upravujú tzv. procesné bremená, resp. povinnosti, a to povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť.

Bremeno tvrdenia spočíva v tom, že účastník, ktorý má povinnosť tvrdenia, nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd skutočne potrebnú rozhodnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku sporu.

Dôkazná povinnosť je povinnosť účastníka označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdenej skutočnosti. Táto povinnosť je sprevádzaná inštitútom dôkazného bremena spočívajúcim v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnou normou, na základe ktorej účastník uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ sa mu to nepodarí a dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka, ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu.

V civilnom procese platí ďalej tzv. prejednacia zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou účastníkov konania a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Úspech v spore je možný len za náležitej podpory legitímnosti nárokov prostredníctvom dôkazov, ktoré strany predložia. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Účastníkom konania teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a účastníkom tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá. Dôkazné bremeno je teda inštitútom, ktorý súdu umožňuje rozhodnúť v tzv. dôkaznej núdzi.

V prejednávaní veci nebolo pri sume 800,- eur sporné, že bola zo strany žalobcu odovzdaná žalovanej. Nebolo však preukázané, aby išlo o pôžičku, a to nielen pôžičku žalovanej, ale aj jej matke a sestre. Zároveň si odporuje i sám žalobca, ktorý tvrdí, že išlo o pôžičku aj žalovanej, ale podmienky vrátenia si mal dohodnúť len s matkou a sestrou žalovanej, pričom však v žalobe uvádza už aj splátky, ktoré mali byť so žalovanou dojednané. Ak so žalovanou podmienky vrátenia sumy dohodnuté neboli, chýba tu zákonný znak pôžičky, a to, že dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Čo sa týka sumy 1.000,- eur, výška tejto čiastky nebola súdu preukázaná a rovnako ako pri sume 800,- eur žalobca nepreukázal, že túto sumu poskytol žalovanej z titulu pôžičky. Žalobca tak v prejednávaní veci neunesol dôkazné bremeno ohľadne poskytnutia peňazí žalovanej ako pôžičky, a preto v konaní neuspel.

V právnej praxi navyše ide o prípad bežný, ak prostriedky použité druhom a družkou počas spoločného spoluzitia a zabezpečené len jedným z nich, osoba rozchodom frustrovaná po rozpade spoluzitia prezentuje ako pôžičku s požiadavkou jej vrátenia, hoci počas spoluzitia takáto požiadavka zo strany tejto osoby proti partnerovi (partnerke) vznesená nebola.

Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo vyhovené. Ako dôvod uviedol, že vo veci sa nedostatočne vyhodnotili vykonané dôkazy samostatne a v ich vzájomnej súvislosti a nekriticky sa prevzali závery žalovanej a oboch svedkýň o tom, že peňažné prostriedky od žalobcu neboli pôžičkami, ale nenávratnou finančnou pomocou. Svedkyne boli podrobne oboznámené s predmetom konania, ako aj s výpoveďami oboch účastníkov konania, no nie v detailoch, keďže žalovaná v tom čase nedisponovala zápisnicou z prvého pojednávania konaného dňa 22.06.2015. Záver o finančnej pomoci prvostupňový súd navyše arbitrárne utvrdil vyslovením svojho názoru o tom, že postup žalobcu je v právnej praxi bežný, nakoľko sa žalobca v dôsledku svojej nespokojnosti s rozchodom so žalovanou voči tejto dodatočne domáha zaplata peňažných súm, ktoré jej v rámci ich spolužitia poskytol. V tomto smere preto namieta nepreskúmateľnosť uvedeného právneho záveru, nakoľko tento z vykonaného dokazovania nevyplýva. Prejednávaný prípad je osobitný a špecifický a nespadá pod vyslovený záver o bežnej praxi tzv. rozídených partnerov. V prvom rade nie je pravdou, aby bol žalobca frustrovaný z rozchodu so žalovanou, nakoľko sa žalobca rozišiel so žalovanou, nie naopak. Dôvodom bol nový partnerský vzťah žalovanej. Nie je pravdou, aby žalobca od žalovanej žiadal späť peňažné prostriedky, ktoré jej počas ich vzájomného spolužitia poskytol. Žalobca od žalovanej žiada iba vrátenie poskytnutých pôžičiek, pričom si nijako nenárokuje na omnoho väčšie peňažné sumy, ktoré jej poskytol. Za osobitný dôvod na zmenu, resp. zrušenie rozsudku žalobca považuje vyslovenie záveru zo strany súdu o tom, že žalovaná v telefonickom rozhovore legálne vykonanom jeho prehratím v konaní pred súdom prvého stupňa na pojednávaní dňa 22.06.2015 nepotvrdila prevzatie peňažných súm od žalobcu titulom dvoch pôžičiek. Tento záznam je ďalším významným dôkazom preukazujúcim tvrdenia žalobcu o poskytnutí pôžičiek žalovanej. Zo záznamu jednoznačne vyplýva, že žalobca žiada vrátiť peniaze (pôžičky) poskytnuté žalovanej a tá sa v kontexte k tejto výzve vyjadruje, že peniaze nemá z čoho vrátiť, a preto ich nevráti. Žalovaná v telefonickom rozhovore ani raz vyslovene nepoprela, aby sa nejednalo o pôžičky, alebo by výslovne uviedla, že išlo o nezištnú pomoc, či dar zo strany žalobcu.

Žalovaná navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na ust. § 120 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Vychádzajúc z tohto ustanovenia, cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie účastníka. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne výnimočne aj iné, než navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tomu účastníkovi, na

ktorom predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

V prejednávanej veci žalobca ničím právne významným nepreukázal, aby ním poukazované finančné prostriedky boli žalovanej poskytnuté z titulu dvoch pôžičiek uzatvorených medzi účastníkmi. V čase poskytnutia peňažných prostriedkov žalobca so žalovanou žili v partnerskom vzťahu v spoločnej domácnosti v rodinnom dome, ktorého podielovou spoluvlastníčkou bola žalovaná. Je tiež zrejme, že vrátenia poskytnutých peňazí sa žalobca začal domáhať až po ukončení partnerského vzťahu so žalovanou.

Pôžička ako právny inštitút je upravená v ust. § 657 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o pôžičke je dohoda o povinnosti dlžníka vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Existenciu takejto dohody žalobca okrem vlastných tvrdení ničím právne významným nepreukázal. Záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k tvrdeniu o uzavretí dvoch pôžičiek so žalovanou má teda oporu vo vykonanom dokazovaní.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešná žalovaná náhradu trov tohto štádia konania nežiadala priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.